

Asia: VN/36135/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi terveydenhuoltolain 7 a §:n, sosiaalihuoltolain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:n muuttamisesta

Taustatiedot lausunnonantajalta

Organisaatio tai vastaajataho

Ammattijärjestö

Kysymys viranomaisille, mikä on lausuntoa käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä?

-

Lausunnonantajan lausunto

Onko ehdotus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoiman periaatteista säätämisestä kannatettava?

Kyllä

Perustelut ja lisähuomiot esityksen kannatettavuutteen liittyen.

On erittäin tärkeää, että palveluvalikoiman periaatteissa ennaltaehkäisy sekä väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on nostettu

yksilön palvelujen rinnalle. Ennaltaehkäisyyn panostaminen vähentää kalliiden korjaavien toimenpiteiden tarvetta. Lisäksi on tärkeää, että palveluvalikoiman periaatteissa on tuotu vahvasti esille yhdenvertaisuus sekä ihmisarvon loukkaamattomuus, mikä turvaa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien palvelujen saamisen.

**Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten taloudellisista vaikutuksista (jakso 4.2)?
Voitte perustella näkemystänne tähän.**

Kuntouttavien palveluiden osalta on huomioitava, että palveluiden hoitotakuu ei mittaa vaikuttavuutta. Asiakkaan tulee saada riittävästi ja oikea-aikaisesti kuntoutusta ja tukea. Resursseja ei voida kohdistaa vain hoitotakuuseen, vaan sitä on kohdistettava erityisesti riittävään palvelun

määrään, jotta kuntoutus voi olla tuloksellista. Tällöin kuntoutus ehkäisee myös suurempien haasteiden kasautumista.

Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten muista vaikutuksista (jakso 4.2)? Voitte perustella näkemystänne tähän.

Kuntoutuspalveluiden osalta ehdotuksessa olisi myös tärkeää korostaa ohjaavien ja tukevien palveluiden merkitystä koko väestön tasolla, erityisesti inhimillisen elämänlaadun näkökulmasta (esim. laitoksessa asuvan vanhuksen oikeus siihen, että henkilökunnalle voidaan tarjota syömisohjausta, jotta vääränlaisella syöttämisellä ei aiheuteta kärsimystä ja pahimmillaan pneumoniam). Tällä hetkellä puheterapian osalta ennaltaehkäisyyn ja matalan kynnyksen tukeen on liian vähän palveluita tarjolla, mikä usein johtaa haasteiden vaikeuttamiseen ja kasaantumiseen.

Vammaisten henkilöiden osalta lakiehdotuksessa kuvataan, että sen arvioidaan edistävän palvelujen vaikuttavuutta sekä asiakas- ja potilasryhmien välistä yhdenvertaisuutta. Vammaisten ihmisten osalta olisi tärkeää nostaa esille, että heillä tulisi olla oikeus varhaiseen tukeen, ja vaikuttavuutta tulisi tarkastella yksilökohtaisesti. Esimerkiksi kehitysvammaisen ihmisen puheterapia voi olla hyvin vaikuttavaa, jos hänelle saadaan rakennettua kommunikaatiokeino, jolla hän pystyy ilmaisemaan omia tarpeitaan. Tämä vaikuttaa laaja-alaisesti kyseisen henkilön hyvinvointiin ja estää myös osaltaan esimerkiksi kommunikaatiopulmista johtuvia käyttäytymishaasteita.

Onko lakiehdotuksilla jotain sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei vielä ole otettu huomioon, ja jos on, niin millaisia vaikutuksia?

-

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Terveystieteidenhuoltolaki 7 a §

Hyvä, että palveluvalikoimaan kuulumisen edellytysten kuvataan koskevan myös sairauden ennaltaehkäisyä, terveyden edistämistä ja kuntoutusta. Sairauden ennaltaehkäisyn lisäksi kannattaisi nostaa esille myös haasteiden ennaltaehkäisy (eli ..."kuvataan koskevan myös sairauden ja haasteiden ennaltaehkäisyä...).

Hyvä, että ihmisarvon loukkaamattomuutta ja yhdenvertaisuutta nostetaan vahvasti esille. Tärkeää olisi myös mainita, että henkilöiden kommunikaatiokykyä ja -keinoja on tuettava kuntoutuksen keinoin, jotta he pystyvät ilmaisemaan tahtonsa ja osallistumaan yhteisönsä toimintoihin.

Kohdassa nostetaan esille, että potilaan terveydenhuoltoon voidaan pääasiassa toteuttaa terveydenhuoltolain 7 §:ssä tarkoitettujen

yhtenäisen hoidon perusteiden sekä käytössä olevien hoitosuosittelujen, kuten Käypä hoito – suositusten ja Hotus-hoitosuosittelujen, sekä arkitoiminnassa hyväksi todettujen käytäntöjen

mukaisesti osana palveluvalikoimaa. On hyvä, että tässä on nostettu esille myös arkitoiminnassa hyväksi todetut käytännöt. Kohdassa mainitut hoitosuosittelut ovat lääketieteen ja hoitotyön tutkimusperustaisia suosituksia. Tässä kohdassa olisi hyvä nostaa esille myös puheterapeuttien

Hyvät puheterapiakäytännöt -suositukset, jotka pohjaavat tutkimusperustaiseen näyttöön ja ohjaavat näyttöön perustuvia puheterapiakäytäntöjä. Tämä lisäys nostaisi esille sitä, että myös kuntoutustyö on vahvasti tutkimusperustaista.

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Sosiaalihuoltolaki 30 a §

-

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Sote-järjestämislaki 36 §

-

Liittyykö esitysluonnoksen mukaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoiman periaatteiden soveltamiseen haasteita, ja jos liittyy, niin millaisia ja miten haasteita voisi mielestänne ratkaista?

-

Muita näkemyksiä ja täsmennysehdotuksia?

-

Loukusa Soile
Suomen Puheterapeuttiliitto ry